

11 af 12 kulturtilbud i Midtjylland gik til friskoler

Morgensang på As Friskole inden projektet gik i gang.

Vemb Kultur- og Forsamlingshus.

Skoler, foreninger og institutioner i Region Midtjylland fik tilbud om "Mærkelig Kunst", der skulle bringes ud til de tyndt befolkede egne fjernt fra de gængse kulturtilbud i regionen. Selv om tilbuddet gjaldt folkeskoler, børnehaver, biblioteker og foreninger, så gik 11 af de 12 arrangementer til friskoler – og et til et forsamlingshus (som valgte at afholde det for den lokale folkeskole).

Tilbuddet bestod dels af et forløb, hvor eleverne skulle udfolde sig med teater, musik og billedkunst, og dels af en professionel teaterforestilling. Det var Team Teatret, der er egnsteater i Herning, der stod for arrangementet.

At Regionens friskoler blev så bastant repræsenteret, var ifølge kommunikationsmedarbejder Steen Dohn fra Team Teatret, *ikke* udtryk for et valg fra teatrets side. Friskolerne viste sig bare at være godt gearede til at reagere hurtigt og få de praktiske forhold på plads. Tilbuddet blev givet til mange andre skoler, foreninger og institutioner, men "ingen folkeskoler bed på", som Steen Dohn formulerede det. Mange yderområder har længe oplevet en afvikling af institutioner og faciliteter. Det har drænet dem for energi – måske i modsætning til de steder, hvor lokalbefolkningen har haft engagement og succes med at oprette og drive en friskole. Hvor der findes friskoler, er der i forvejen ildsjæle, som arbejder for at fastholde liv på landet.

En mere pragmatisk forklaring kan være, at "Mærkelig Kunst" også involverede en professionel teaterforestilling – som var gratis!

Friskoler får ikke støtte til teater

Folkeskolerne får refunderet halvdelen af udgifterne fra staten til indkøb af professionelle teaterforestillinger. Fri-

skolerne får ingenting. Derfor ser mange friskolebørn sjældent professionelt børneteater. Kun i de kommuner, hvor folkeskolerne *inviterer* friskolerne med, kommer friskolebørn i børneteater, men friskolerne er sjældent med til at vælge forestillingerne. Hvis de selv vil have en teaterforestilling, skal de af egen lomme betale det dobbelte af, hvad det koster for en folkeskole.

Med "Mærkelig Kunst" fik de pludselig mulighed for at få en professionel teaterforestilling gratis.

Mærkelig kunst

Projektet Mærkelig Kunst varede en hel skoledag. Leder af projektet er René Foshammer, som er instruktør, skuespiller og leder af teatertruppen Replikken, men i denne sammenhæng arbejder han for Team Teatret. Endvidere medvirkede Kristian Mølgaard Nielsen fra Carl-Henning Pedersen og Else Alfeldts Museum og musiker og komponist Nana Schwartzlose. De tre varetog formiddagens kreative projekt. Om eftermiddagen opførte tre skuespillere fra Team Teatret forestillingen "Mærkelig".

Samspil af teater, musik og billedkunst

Efter en introduktion til dagens forløb blev eleverne (fra 2. klasse og opefter) inddelt i tre grupper på tværs af alder. Grupperne skulle arbejde med enten billedkunst, musik eller teater. René Foshammer tog sig af teaterholdet, Kristian Mølgaard Nielsen af billedkunst og Nana Schwartzlose af musikken.

Den første time blev brugt på at skyde sig ind på de kreative udtryksformer, hvorefter de – efter en pause – blev koblet sammen. Det foregik på den måde, at dramaholdet blev placeret i midten. I en cirkel udenom blev

Teater, billedkunst og musik på Bøvling Friskole.

musikholdet anbragt med deres instrumenter, så de kunne se, hvad teaterholdet lavede. Alleryderst blev billedkunstholdet anbragt med deres stafelier – med ryggen til musik- og teaterholdene. Mens teaterholdet opførte, skulle musikholdet "oversætte" de visuelle indtryk til lyd – og malerne skulle omforme lydbilledet til farver og former på lærredet.

Processen forløb over flere omgange med nye instruktioner: Ny teateropførelse og dermed ny musik – og ny inspiration til malerne. Billedholdet kunne i ét forløb f.eks. få besked på kun at måtte bruge en enkel farve. Lærredet forblev det samme gennem alle omgangene, så billederne blev opbygget i flere lag.

Undervejs blev musikken optaget på bånd.

Det blev understreget, at man ikke kunne gøre noget galt. Det var en proces uden rigtigt eller forkert; det gjaldt om at slå sig løs. Der blev malet med fingrene, tungen, næsen og hvad der ellers var for hånden, fortalte René Foshammer. Eleverne vidste på forhånd, at det hele skulle ende med et fælles, fysisk produkt: En dekoreret olietønde (eller to, hvis skolen var for stor), som til august skal udstilles på Carl-Henning Pedersen og Else Alfeldts Museum i Herning sammen med olietønder fra de andre, der indgik i projektet i februar.

Teater om at være mærkelig

Efter middag opførte Team Teatret forestillingen "Mærkelig" for elever, lærere (og forældre). Imens klippede gæstelærerne malerierne op – og monterede dem på tøndene, hvori der samtidig blev monteret lydanlæg, der kunne gengive musikken, som musikholdet havde frembragt. Lyden kunne køre i ring, så længe det skulle være. Der var

Billedkunstnerne på Hover-Torsted Friskole.

Sdr. Vium Friskole.

nu frembragt et tredimensionelt, skulpturelt maleri med lyd.

Et eksperiment

Også for René Foshammer var Mærkelig Kunst et eksperiment. Særligt slående var det, at arbejdet, som ude fra set måske kunne forekomme kaotisk, i praksis fungerede godt og velstruktureret. Eleverne gik til opgaverne med stor koncentration – og når gongongen lød som afslutning på en runde, lagde teaterholdet sig ned på gulvet, lydene fra musikholdet fadede ud, og alle faldt fuldkommen til ro, og man kunne opleve 60 unge være helt stille sammen efter den fælles udladning.

"Mærkelig"

Teaterforestillingen "Mærkelig" handler om normalitet –

11 friskoler og et forsamlingshus lavede Mærkelig Kunst

Friskolen Lemming
Velling friskole
Bøvling Friskole
Vemb Forsamlingshus

Hover-Thorsted Friskole
Friskolen i Skive
As Friskole
Sdr. Vium Friskole

Resen Friskole
No Friskole
Klovborg Friskole
Thyholm Friskole

Musik på No Friskole.

Teaterholdet på Friskolen i Skive.

og hvor nemt, der går hul på dens tynde skal. "En flot og fængende og meget tankevækkende forestilling, der stikker snuden direkte ind i skoleungernes taburum", skrev Anne Middelboe Christensen i Børneteateravisen.

Regional kultur

Projekt Mærkelig Kunst er betalt af Region Midtjylland og Kulturministeriet, og bag initiativet står Team Teatret, Carl-Henning Pedersen og Else Alfelts Museum, samt Herning Musikskole. Kunstturnéen er nu afsluttet – og de 15 kunstværker, der kom ud af det, kan fra august ses og høres på Carl-Henning Pedersen og Else Alfelts Museum i Herning.

René Foshammer synes imidlertid, det har været så interessant at lade de tre kunstarter teater, musik og billedkunst arbejde sammen, at han gerne vil bygge videre på det. Det kunne være i form af et sommerferietilbud, hvor børn i Herning Kommune kunne tilmelde sig et tredages forløb, hvor de én dag kunne beskæftige sig med musik, én dag med billedkunst og én dag med teater, så alle fik prøvet alle tre udtryksformer. René Foshammer vil gerne vide, om rækkefølgen har betydning for resultatet.

Claudi Clausen

Sdr. Vium Friskole.

Friskolen i Lemming.

Team Teatret: "Mærkelig".